

تربون رسمی بسیج دانشجویی

دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران

مدیر مسئول: علیرضا صفری

سر دبیر: فرزاد علیپور

سال چهاردهم | شماره چهارم

هفته اول آبان ماه ۱۳۹۹

به یاد شهید محمّد محمدی

رندان بیدل را چه باک از زخم خوردن

این پاکبازان را چه باک از جان سپردن

مصباح هدایت

امربه معروف یعنی همه‌ی مؤمنان در هر نقطه‌ای از عالم که هستند، موظّفند جامعه را به سمت نیکی، به سمت معروف، به سمت همه‌ی کارهای نیکو حرکت دهند؛ و نهی از منکر یعنی همه را از بدی‌ها، از پستی‌ها، از پلشتی‌ها دور بدارند.

امام خامنه ای ۱۳۹۴/۱/۱

"اصلاح یا استیضاح"

علی انصاری فر

صفحه ۱

"ویروس سوء مدیریت"

فاطمه قربانے

صفحه ۴

"انتخابات و زوال دموکراسی"

عرفان علمشاهی

صفحه ۳

"مسلح به سلاح"

مهدیه احمدی

صفحه ۲

"تداوم راه پیامبر(ص)"

محمد مهدی فراهانی

صفحه ۶

"واجب فراموشی شده"

امیر محمد خبیری

صفحه ۵

(د) مهم ترین نکته ای که باید در نظر داشت، شیوهی رای آوردن دولت و استدلال رای دهندگان به این جریان بود. از عدهای که با طرح دو قطبی های مضحک و اتهامات بی پایه و اساس و غیر عقلانی به دیگران، علی رغم مشاهدهی سبقهی معلوم دولت به آن روی آوردند، پس از استیضاح رئیس جمهور نیز با همان شیوهی فرافکنی فریب خواهند خورد!

(ه) با شرایط فعلی و طرح مباحث بالا، مقاومت تا اتمام کار دولت، موجب گندیدن میوی شجره‌ی ملعونه‌ی نفوذ و خود باختگی، باعث آن خواهد شد تا آن درخت موریانه زده و عبث این جریان نیز از پای درافتاده و از هرگونه بهانه که این روند مباح را منحط کند جلوگیری شود.

لازم به ذکر است که استیضاح حق قانونی ملت و بر ضمه‌ی مجلس است، لکن به تعبیر رهبر معظم انقلاب آنچیز که از همه مهم تر است، منفعت جامعه است و شاید با این اقدام منفعتی زود گذر نصیبمان شود، اما از پایان چنین انتخاب هایی جلوگیری نخواهد کرد.

به امید آنکه شر ظالمان به دامنشان شعله ور شود.

علی انصاری فر

دانشجوی کارشناسی علوم سیاسی

۳_ نظام سیاسی توانایی دفع فساد و مفسد از درون را به نمایش خواهد گذاشت. مخالفان:

۱_ نظام دچار التهاب سیاسی خواهد شد و رئیس جمهور بهانه جو، منکر عملکرد افتضاح ۷ ساله‌ی خود خواهد شد.

۲_ با استیضاح ایشان، دولت مجدداً به اسحاق جهانگیری و جریان تکنوکرات محول میشود، حال آنکه بخشی از خسارت های وارد شده بر کشور از پس دستورات غیر منطقی و مضر ایشان همچون بحران اقتصادی و ارزی بوده است. با این اقدام، تغییری در شرایط دولت ایجاد نخواهد شد و تنها قدرت از شخصی به شخص دیگر که هر دویشان هم فکر هستند خواهد افتاد.

۳_ با سوء استفاده از فرمایشات رهبر معظم انقلاب، این طرح را مغایر با توصیه های ایشان می خوانند! و قص علی هذا...

در اینجا و پس از مطالعه‌ی دفاعیات فوق، لازم است به بیان نکاتی بپردازیم!

(الف) مجلس شورای اسلامی با بهره گیری از ابزار های تقنینی و نظارتی خود میتواند اهرم فشاری جهت همکاری و اصلاح روند دولت باشد، لازم به ذکر است که استیضاح آخرین اهرم نظارتی مجلس است. این درحالی است که قوه‌ی مقننه در طی ماه های گذشته، عملاً از همه‌ی ابزار های خود در این راستا استفاده نکرده و حتی مسئولی متهم به فساد را با توجیهات خارج از شان، به ریاست فلان وزارتخانه‌ی حساس می گمارد!

(ب) مشکلات فعلی کشور با دعوا های سیاسی حل نخواهد شد و نیازمند اقدام مجدانه همه‌ی قوا خواهد بود، این درحالی است که با گشایش این طرح، عملاً مجلس شورای اسلامی وارد جو سیاسی شده و از دیگر اقدامات ضروری کشور باز ماندا است!

(ج) با عدم کفایت رئیس جمهور، جریان حامی دولت مجدداً با طرح ادعاهای بجه گانه و شکل دادن پروپاگاندا، قصور و نقایص دولت را لاپوشانی کرده و دیگران را متهم به جلوگیری از اقدام دولت خواهند نمود.

پس از شیوع ویروس منحوس کرونا و آغاز بحران جدیدی در کشور، انتظار آن میرفت تا جناب رئیس جمهور در واپسین ماه های پایانی دولت تدبیر و امید، دست از نطق برداشته و با اندک همتی به یاری کادر درمان کشور بشتابد و در این شرایط وخیم اقتصادی، افسار رها شده‌ی اقتصاد را در دست گرفته و اندک خدمتی به این ملت مظلوم روا دارد.

لکن همانگونه که نظاره شد، هیچ عزمی جهت رفع و رجوع مشکلات و رسیدگی به مصائب مردم از جانب آن جناب مشاهده نشد و بی تدبیری و خود رایی های ایشان تا بدان جا کشید که علاوه بر جامعه، کادر خدوم بهداشت و درمان رو به فرسودگی رفته و تعداد زیادی از هموطنان را به کام مرگ کشیده و موجب آن شد وزیر محترم بهداشت نیز دست به شکوه و گلایه از ایشان بردارد. عدم حضور ایشان در مجلس شورای اسلامی جهت رای اعتماد به وزیر پیشنهادی، دعوت نکردن از نمایندگان مجلس جهت شرکت در ستاد ملی کرونا، لغو جلسه‌ی سران قوا به بهانه هایی واهی و بسیاری دیگر از اظهار نظر های بدون تامل و ناسنجیده‌ی ایشان، منجر به آن شد تا در طی ۵ ماه گذشته پرونده استیضاح ایشان مجدداً و برای دومین بار به جریان بیفتد.

با فتح باب استیضاح رئیس جمهور، فضای مساعدی برای بازی های سیاسی احزاب و افراد فراهم آمد و اصل ماجرا که تغییر به نفع مردم بود، به حاشیه کشیده و باعث نگرانی هایی دیگر شد. در این میان و با شکل گیری دوقطبی موافقان و مخالفان، دعوا های سیاسی شکلی جدی بر خود گرفت. لذا لازم بود تا با بررسی استدلالات موافقان و مخالفان به بیان نکاتی بپردازیم.

موافقان:

۱_ اولین استدلال موافقان طرح عدم کفایت رئیس جمهور آن بود که با این اقدام، عدالت در قبال مسئولین اجرایی و از ادامه‌ی ستم و فشار بر جامعه جلوگیری خواهد شد.

۲_ با عزل قانونی ایشان، از تبدیل جایگاه ریاست جمهوری به سمتی مصون و مبرا از هرگونه نقد و پاسخگویی، بازدارنگی به عمل می آید.

مسلح به سلاح

مهدیه احمدی

به‌طور نمونه صنعت موشکی ما که در ماه‌های اخیر با رونمایی از دو موشک بالستیک سردار شهید قاسم سلیمانی با برد یک‌هزار و ۲۰۰ کیلومتر و همچنین موشک کروز زمین به دریای شهید ابومهدی المهندس پویایی خود را نشان داده و می‌تواند یکی از عرصه‌های رقابتی کشورمان باشد.

هم چنین زیردریایی‌های غدير و فاتح، خودروهای تاکتیکی طوفان و رعد، جنگنده‌های کوثر و یاسین، رادارهای قدیر و آرش، سامانه‌های پدافندی باور ۳۷۳ و سوم خرداد و انواع موشک‌های بالستیک کوتاه برد، میان برد و بلندبرد تنها گوشه‌ای از دستاوردهای ایران در حوزه دفاعی هستند.

کشورها و حوزه‌های جغرافیای مختلفی برای حضور تولیدات نظامی کشور ما وجود دارد که بر حسب نیاز کشور متقاضی باید از سوی استراتژیست‌های ما دیده شود. به‌طور نمونه به محض رفع تحریم تسلیحاتی ایران امکان شرکت در نمایشگاه‌های نظامی معتبر فراهم خواهد شد و با حضور تهران در این آوردگاه‌ها شرایط برای بازاریابی بسیار خوب مهیا خواهد شد. اما به‌عنوان نخستین هدف مسلماً کشورهای همسایه از هند و پاکستان گرفته تا کشورهای متحد یعنی روسیه و چین می‌توانند به‌عنوان شرکایی مهم برای تولیدات مشترک نظامی و سپس عرضه آن به بازار جهانی شناخته شوند. از سوی دیگر امروز امکان بسیار خوبی برای بازاریابی تجهیزات نظامی کشورمان در آفریقا، آسیای مرکزی و آمریکای لاتین وجود دارد که با توجه به مزیت قیمت پایین و کیفیت مناسب می‌تواند بازار خوب و قابل‌دسترسی برای ما باشد.

در همین راستا ماریا زاخاروا سخنگوی وزارت خارجه روسیه روز پنج شنبه اعلام کرد، مسکو بعد از پایان تحریم تسلیحاتی ایران، همکاری‌های نظامی با ایران را ادامه خواهد داد. وی تصریح کرد محدودیت‌های تسلیحاتی اعمال‌شده علیه ایران ارتباطی با حل و فصل مسائل مربوط به برنامه هسته‌ای ایران نداشته و تهران به صورت داوطلبانه برخی محدودیت‌ها را پذیرفت. به گفته وی این اقدام، برای به نتیجه رسیدن زودتر گفت‌وگوها در باره برجام صورت گرفته است.

هم چنین حضور ۳ روزه رئیس شورای مصالحه ملی افغانستان در ایران شاید برای خرید تسلیحات دفاعی بوده است. عبدالله عبدالله رئیس شورای مصالحه ملی افغانستان صبح دیروز یکشنبه ۲۷ مهرماه ۹۹ وارد ایران شد تا در سفری ۳ روزه با مقامات نظامی و سیاسی ایران ملاقات داشته باشد. به نظر می‌رسد یکی از بخش‌های این سفر خرید تجهیزات و تسلیحات برای بخش‌های نظامی و دفاعی افغانستان از ایران باشد.

کارشناسان معتقدند با توجه به اینکه ایران اکنون از تحریم تسلیحاتی خارج شده است، یکی از مشتری‌های تسلیحات برای بازسازی ارتش کشورش، افغانستان است و می‌توان گفت که کابل در صدد انعقاد قراردادهایی با جمهوری اسلامی است تا از این فرصت برای بازسازی ارتش خود برای حفظ امنیت افغانستان استفاده کند.

آمریکا در سال‌های اخیر به ویژه پس از خروج از برجام سعی کرد تا تحریم‌هایی که بر ایران اعمال می‌کرد را با فشار دوباره بیش از پیش علیه کشورمان اعمال کند؛ اما ایران توانست با استفاده از دیپلماسی فعال و ادله حقوق بین‌الملل در برابر این فشارها مقاومت کند و آمریکا را کم‌کم به زانو در بیاورد. البته ناکامی آمریکا در این موضوع بسیار واضح و مشهود است؛ چراکه چند وقت قبل که طرح بازگرداندن قطعنامه ۲۲۳۱ علیه ایران جدی شده بود، اعضای شورای امنیت با آن مخالفت کردند و این طرح ناکام ماند.

البته درحالی‌که تلاش‌های واشنگتن برای جلوگیری از پایان تحریم تسلیحاتی جمهوری اسلامی به در بسته خورده، کشورمان از زمان‌های گذشته خیز خود برای حضور پررنگ‌تر در عرصه تسلیحات جهانی را آغاز کرده بود. این نکته‌ای است که وزیر دفاع کشورمان هم به آن اشاره داشته است. امیر حاتمی در سخنانی اظهار داشته با پایان تحریم تسلیحاتی بر اساس قطعنامه مکمل برجام، ایران می‌تواند در بازارهای سلاح نقش «پررنگ‌تری» داشته باشد. وی افزوده ایران می‌تواند در حوزه «محصولات دفاعی»، بیشتر «صادرکننده» باشد و در این سال‌ها نیز جمهوری اسلامی با توجه به قطعنامه تحریم تسلیحاتی شورای امنیت (قطعنامه ۲۲۳۱)، «صرفاً در صادرات تسلیحات محدودیت» داشت.

بنابراین لغو تحریم‌های تسلیحاتی علیه ایران که روز ۲۷ مهرماه محقق شد بیش از اینکه راه ایران را برای خرید تجهیزات و تسلیحات باز کند، این امکان را به ایران داد تا با استفاده از این شرایط دستاوردهایی که در سال‌های تحریم به دست آورده را به کشورهای دوست و هم‌پیمان خود صادر کند.

درحالی‌که اقتصاد تک‌محصولی و مبتنی بر نفت کشورمان در مقابله با تحریم‌های ظالمانه غرب ناکارآمدی خود را نشان داده، به نظر می‌رسد متنوع کردن حوزه اقتصاد و به‌ویژه توجه به مقوله ارزآوری صنایع نظامی می‌تواند محملی برای رفع کاستی‌های اقتصاد نفتی باشد. تجارت جهانی تجهیزات نظامی در حال حاضر یکی از پررونق‌ترین و سودآورترین بازارهای اقتصاد جهان است که بر اساس آخرین آمار و اطلاعات مؤسسه بین‌المللی صلح استکهلم روند رشد صعودی داشته و بخش قابل‌توجهی از صادرات کشورهای صاحب این صنعت مانند آمریکا، روسیه، فرانسه، آلمان و چین را به خود اختصاص داده است.

سبد محصولات متنوع نظامی برای تجارت

سبد ادوات نظامی صادراتی ایران در سه حوزه زمینی، هوایی و دریای رشد چشم‌گیر ایران را در این صنعت نشان می‌دهد هم‌چنین با توجه به ویژگی‌ها، قابلیت‌ها و قیمت مقرون‌به‌صرفه‌ای که تسلیحات ایرانی دارند، می‌تواند توجه خریداران خاص خود را جذب کرده و سبب شود کشور از این بازار پرسود جهانی بهره‌مند شود.

انتخابات و زوال دموکراسی

دلیل دوم در فضای شدت انحصاری و دوقطبی انتخابات امریکا نهفته است. فضای دوقطبی با محدود کردن انتخاب مردم، علاوه بر اینکه مانع رشد عقلانیت دموکراتیک مردم می شود، نشان می دهد که عملاً حکومت در انحصار یک عده ای است که به طور چرخشی مسوولیت را بین خود تقسیم می کنند.

فضای دوقطبی همچنین عامل بسیار مطلوبی برای ایجاد پوپولیسم است. زیرا فضای دوقطبی معنای رقابت را کم رنگ می کند و هر یک از دو قطب متوجه این نکته می شوند که اگر از خود برنامه ای ارائه ندهند و صرفاً برای رای آوردن لفاظی کنند، می توانند پیروز شوند و مردم نیز انتخاب دیگری ندارند و هر دفعه این چرخش بین دو قطب را تکرار می کنند!

و حال به سراغ معنای دوم از زوال دموکراسی برویم. اگر خوب به مناظراتی که بایدن با ترامپ انجام داده است و یا مناظراتی که چهار سال پیش، ترامپ با کلینتون انجام داد نگاه بکنیم متوجه می شویم که نامزد ها غالباً با توهین و تهمت و افترا با یکدیگر برخورد می کنند، به سادگی از جرم های همدیگر صحبت می کنند یا پرده از اتهامات جنسی یکدیگر بر می دارند. همه این موارد رخ می دهد در حالی که مردم باز هم به این افراد رای می دهند. گویا این نکات به هیچ وجه برای آنها اهمیتی ندارد! در اینجا این سوال مطرح می شود که چرا چنین وضعیت اسف بار اخلاقی برای نامزدهای ریاست جمهوری در امریکا رخ می دهد؟ گویا این انحطاط اخلاقی به وضعیت اخلاقی جامعه در امریکا باز می گردد. انحطاط اخلاقی جامعه امریکا موجب شده است که بسیاری از ملاک ها برای انتخاب رئیس جمهور از بین برود و فردی همچون ترامپ بر سر کار بیاید که رسانه ها دروغ های روزمره او را بشمارند و مردم نیز به سادگی از اتهامات جنسی او عبور کنند و... برآستی برای مردم امریکا چه معیاری درست است؟ آیا آنها معیارهای اصلی برای انتخاب رئیس جمهور را فراموش کرده اند و دچار پوپولیسم شده اند؟ اینکه در حکومت و جامعه امریکا چنین انحطاطی رخ داده، ریشه یابی خاص خودش را دارد.

در پایان باید به این نکته اشاره کنم، احتمالاً متوجه شده اید که بسیاری از نکاتی که ذکر شد شباهت ها و یکسانی های بسیاری با وضعیت انتخابات و مردم سالاری در کشور خودمان دارد و این بدین معنی است که جامعه ما دچار زوال مردم سالاری و همچنین پوپولیسم شده است. آفات دموکراسی در همه جا می تواند یکسان باشد و در صورت عدم جلوگیری از این آفات، الیگارشسی شکل می گیرد که رهایی از آن بسیار مشکل است...

قبل از ورود به مبحث، لازم است نکته ای درباره نام این یادداشت بگویم. این یادداشت می توانست با نام "انتخابات و زوال آمریکا" باشد. تیتیری که این روزها بسیار داغ است و موضوع خوبی برای تحلیل گران! اما باید این نکته را در نظر گرفت که زوال یک کشور، شامل ابعاد سیاسی (سیاست داخلی و خارجه)، اقتصاد، فرهنگ و... است و بسیاری از این موارد ارتباط چندان نزدیک و مستقیمی با انتخابات فعلی آمریکا ندارند. و حتی از مدت ها قبل آغاز شده باشند و هم اکنون با انتخابات فعلی آمریکا همزمانی پیدا کرده باشند. حتی اگر هم بخواهیم تک تک این موارد را به انتخابات آمریکا ربط بدهیم به یادداشتی بسیار طویل نیاز داشتیم و یا شاید حتی یک کتاب! به همین خاطر بررسی وضعیت امروز دموکراسی در آمریکا می تواند به انتخابات پیش رو در این کشور ارتباط بیشتری داشته باشد!

هنگامی که صحبت از زوال دموکراسی می کنیم، منظورمان چیست؟ برای نویسنده این یادداشت دو معنا از این اصطلاح مدنظر است. اولین معنا این است که حکومت دموکراتیک در یک کشور به مرحله ای رسیده است که در آن دیگر رای مردم (یا بهتر است بگوییم رای اکثریت مردم) در حکومت تأثیر چندانی نداشته باشد! هر چند ظواهر دموکراتیک حفظ شده باشد. معنای دوم آن است که منتخبان اکثریت مردم در آن جامعه شایستگی های لازم را نداشته باشند. این شایستگی می تواند در ابعاد مختلف شخصیت یک انسان باشد. در باره هر دو معنا در انتخابات و حکومت امریکا در ادامه بیشتر توضیح خواهم داد.

چرا صحبت از عدم تأثیر مردم بر حکومت شد؟ این نکته را می توان از دو موضوع متوجه شد. اولین نکته درباره میزان مشارکت مردمی است. از سال ۲۰۰۰ به این سمت، میزان مشارکت مردم در انتخابات ریاست جمهوری بین ۵۰ تا ۶۰ درصد بوده و هیچ گاه از ۵۸ درصد تجاوز نکرده است. یا در انتخابات کنگره نیز همین منوال است. به طور مثال در آخرین انتخاباتی که برای کنگره برگزار شد و حزب دموکرات اکثریت کرسی های مجلس را بدست گرفت، میزان مشارکت ۴۹ درصد بود! مسلماً این امار فی نفسه زوال دموکراسی را نشان نمی دهد بلکه از وضعیت جامعه آمریکا حکایت دارد. وضعیتی که نشان می دهد بخش زیادی از مردم نسبت به حکومت در کشور خود بی توجه هستند! که البته بررسی دلایل این بی توجهی خود یادداشت دیگری را می طلبد! اما همین بی التفاتی در یک جامعه می تواند به رشد و افزایش نفوذ الیگارشسی در حکومت کمک کند. اساساً الیگارشسی بزرگترین دشمن دموکراسی است.

اعتبارات خاص!

در ۱۸ فروردین ماه سال ۹۹، یعنی نزدیک به ۲ ماه پس از ورود کرونا به ایران، آقای روحانی ضمن تشکر از موافقت رهبر معظم انقلاب اسلامی در خصوص تخصیص یک میلیارد یورو از منابع صندوق توسعه ملی برای مقابله و مدیریت عوارض ناشی از شیوع ویروس کرونا در کشور، دستورات لازم برای تامین نیازهای ضروری را در این عرصه صادر کرد.

طبق دستور رئیس جمهور، قرار بود این اعتبار صرف تامین نیازهای وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی شده و حتی الامکان از تولیدات داخلی و با استفاده از شرکت های دانش بنیان استفاده شود و همچنین به صندوق بیمه بیکاری کمک های لازم صورت گیرد.

حالا بعد از گذشت ۸ ماه از ورود کرونا به ایران، شاهد این مسئله هستیم که کادر بهداشت و درمان ما در مسائل متعددی دچار مشکل هستند. بسیاری از پرستاران هنوز حقوق و پاداش امسال و حتی سال گذشته خود را دریافت نکرده اند. این روند باعث شد که وزیر بهداشت آقای نمکی هم به این موضوع اعتراض کند و بگوید که تنها سهم کوچکی از این پول را گرفته و نمی داند بقیه ی این پول را برای کدام کار مهم تری کنار گذاشته اند؟

یک ماه از انتقاد تند وزیر بهداشت به عملکرد دولت در نحوه هزینه کرد اعتبارات کرونایی نگذشته بود که اخباری مبتنی بر تخصیص ۱۲۰ میلیارد تومان از صندوق توسعه ملی برای ساختمان دانشکده ای (دانشکده ی فناوری های نوین دانشگاه شهید بهشتی) که دختر رئیس جمهور قرار بود در آن عضو هیئت علمی شود منتشر شد. این درحالی است که صدها پروژه در شهرستان ها بر زمین مانده اما ظرف ۴۸ ساعت آن هم با مکاتبه مستقیم دانشگاه شهید بهشتی تهران بدون رعایت سلسله مراتب اداری، مجوز برداشت مبلغ ۱۲۰ میلیارد تومان برای خرید ملک مورد نظر این دانشکده از صندوق توسعه ملی صادر می شود.

بعد از انتشار این خبر، روابط عمومی دانشگاه شهید بهشتی با انتشار اطلاعیه ای اعلام کرد که دختر حسن روحانی (مریم روحانی) هیچگاه عضو هیات علمی این دانشگاه نبوده و مطلقاً به عنوان حق التدریس نیز در این دانشگاه حضور نداشته است و حتی رشته تحصیلی وی نسبتی با رشته های تحصیلی دانشگاه شهید بهشتی ندارد، همچنین این دانشگاه از سال ۱۳۹۱ تاکنون هیچگونه ملکی را خریداری نکرده و قصد خرید نیز نداشته است.

مدتی کوتاهی بعد از اطلاعیه ی دانشگاه شهید بهشتی، نامه ای با امضای محمدباقر نوبخت رییس سازمان برنامه و بودجه در بعضی رسانه ها منتشر شد که طبق آن در تاریخ ۳۰ تیرماه سال ۹۹ دستور داده شده مبلغ ۱۲۰ میلیارد تومان از محل اعتبارات صندوق توسعه ملی- منابع یک میلیارد یورویی بابت تامین هزینه های مدیریت و مقابله با کرونا برای خرید ساختمان و بهسازی دانشکده فناوری های نوین اختصاص یابد. همچنین در این نامه ذکر شده بود که این تخصیص بودجه با دستور مستقیم آقای روحانی در ۳۰ تیر ماه سال ۹۹ بوده است.

با گسترش این اخبار ضد و نقیض و همچنین فشار افکار عمومی و حجه ی زیاد جنبش های دانشجویی، سرانجام دیوان محاسبات و سایر نهاد های نظارتی وارد این موضوع شدند تا از صحت آن مطلع شوند. پس از ورود نهادهای نظارتی به این موضوع، محل اعتبارات مذکور از «اعتبارات صندوق توسعه ملی» به «اعتبارات خاص ریاست جمهوری» تغییر یافت تا ایراد قانونی به آن وارد نشود اما دیوان محاسبات طبق اطلاعیه ای اعلام کرد که مبلغ تخصیص یافته به دانشگاه شهید بهشتی از محل اعتبارات صندوق توسعه ملی بوده است و این تغییر اسم صرفاً بازی با کلمات بوده است.

در این شرایط سخت کشور از آقای روحانی و کابینه اش انتظار می رود که کمی انسانیت را چاشنی کار خود قرار دهند و از عوام فریبی دست بردارند. در زمانی که کادر درمان و پزشکی با تمام توان در برابر این وضعیت بحرانی ایستاده اند، تخصیص ۱۲۰ میلیارد تومان به دانشکده ای که اصلاً معلوم نیست چه کارکردی در مهار بیماری و بهبود وضعیت کشور دارد، ظلم و خیانتی آشکار است.

عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ لَمَّا حَضَرَ عَلِيَّ بْنَ الْحُسَيْنِ الْوَفَاةَ ضَمَّنِي إِلَى صَدْرِهِ ثُمَّ قَالَ يَا بَنِي أُوصِيكَ بِمَا أُوصَانِي بِهِ أَبِي حِينَ حَضَرَتْهُ الْوَفَاةُ وَبِمَا ذَكَرَ أَنَّ أَبَاهُ أَوْصَاهُ بِهِ قَالَ يَا بَنِي إِيَّاكَ وَظُلْمَ مَنْ لَا يَجِدُ عَلَيْكَ نَاصِراً إِلَّا اللَّهَ؛ حضرت باقر علیه السلام فرمود: پدرم علی بن الحسین هنگام وفات مرا در آغوش گرفته فرمود: پسر من تو را وصیتی می کنم که پدرم هنگام وفات به من نمود از جمله سفارشی که نمود این بود که فرمود: بترس از این که ستم روا داری به کسی که جز خدا ناصری ندارد.

محمد رزازان

دانشجوی کارشناسی علوم سیاسی

ویروس سوء مدیریت

وقتی کرونا آمد، دولت ها ابتدا غافلگیر شدند و با فشار دادن دکمه وضعیت هشدار بعضاً دست به تصمیم ها و اقدام های شتاب زده زدند، اما اکنون دیگر هیچ بهانه ای قابل قبول نیست. تا پایان کرونا راه طولانی در پیش است. اگرچه این بیماری فروکش می کند، اما سیاستمداران باید با پرهیز از اقدام های عجولانه و تعیین برنامه های اصولی و اجرای سیستم نمونه گیری و ردگیری برای کنترل آن تلاش کنند. مردم نیز وظیفه دارند با حفظ فاصله اجتماعی، رعایت بهداشت و تبعیت از محدودیت هایی که دولت ها تعیین می کنند، جلوی گسترش ویروس را بگیرند.

اما رشد آمار بستری شدگان، فوتی ها و مبتلایان به ویروس کرونا در کشور که حاصل بی توجهی برخی افراد به هشدارها درباره مسافرت در روزهای تعطیل و رعایت نکردن پروتکل های بهداشتی و فاصله گذاری های اجتماعی است، در حالی رقم خورده است که مسؤولان بهداشتی بارها بروز چنین وضعیتی را به مردم و حتی دولت هشدار داده بودند تا شاید تدابیر بهتری اندیشیده شود، ولی غفلت های صورت گرفته سبب شد تا موج سوم کرونا قوی تر از قبل رکورد شکنی کند.

مشکل ما تنها آمار فوتی ها نیست. مشکل اصلی باری است که به بیمارستان های ما تحمیل می شود و کادر پرتلاش درمان را هرروزه در فشار طاقت فرساتر قرار می دهد.

نشریه تایم نیز گزارشی درباره ی این تقلای ایران برای مهار کرونا ویروس منتشر کرد. در این گزارش به خطاهای ایران در مواجهه با این ویروس و کمبود امکانات بهداشتی و پیشگیرانه برای کادر درمانی اشاره شده و به نقل از سازمان جهانی بهداشت نوشته شده به علت کمبود کیت های تشخیصی در ایران، آمار تلفات واقعی ممکن است پنج برابر بیش از آمار اعلامی توسط حکومت ایران باشد و این نکته ای است که کارشناسان پزشکی خودمان نیز بر آن باور دارند و آمار واقعی را چند برابر آمار مطرح شده می دانند و این نشان از فاجعه ای غم انگیز در کشورمان دارد.

حال از پنهان کاری آمار و نبود امکانات برای اعلام آمار واقعی کرونا تا بستن سریع حرم های مطهر و جریمه های تعیین شده و فشار از بابت عزاداری ها، بستن مرز ها و اطاعت از ستاد ملی و تا مهندسی تعطیلی های یک هفته ای میان مشغله های هم چون سابق مردم و بازگشایی مدارس؛ ثمره ای جز بی اعتمادی در کارآمدی دولت در کنترل شیوع کرونا نداشت.

در این میان فشار اقتصادی و گرانی های ناباورانه گویا بیشتر از ترس از مرگ نفس مردم را به شماره انداخته است. فشاری که طبق قواعد سرمایه داری به پیش می رود و هر عکس العمل بخردانه یا نابخردانه از سوی مردم به نفع آن است و دولت نیز به جای کمک به معیشتی که در اثر کرونا متزلزل شده است تنها به دنبال توجیه اقدامات خود است و نه واکنشی در برابر گرانی اقلام اساسی مردم دارد نه تدبیری جامع که به بهبود وضعیت کرونا کمک کند و در آخر تنها کادر درمان هستند که در خط مقدم این جنگ نابرابر لباس رزم به تن کرده اند و فریاد می زنند که از مسافرت های غیرضروری جلوگیری شود و با آنان که رعایت نمی کنند برخورد شود اما دولت در انفعال گهگاهی راه حل هایی غیر عملی و مقطعی از جمله جریمه برای نزدن ماسک و محدودیت سه روزه برای مسافرت پنج کلانشهر و کمک معیشتی ... می دهد که اگرچه آنچنان هم بی تاثیر نیست اما برای مقابله با این ویروس جهانی که روزانه قریب به ۳۰۰ هم وطن ما را می گیرد قطعاً کافی نیست و نخواهد بود.

فاطمه قربان

واجب فراموش شده!

بسم الله الرحمن الرحيم

"وَلْتَكُنْ مِنْكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ ۚ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ"

و باید برخی از شما مسلمانان، خلق را به خیر و صلاح دعوت کنند و امر به نیکوکاری و نهی از بدکاری کنند، و اینها (که واسطه هدایت خلق هستند) رستگار خواهند بود.

مسئله امر به معروف و نهی از منکر به عنوان یکی از واجبات مورد تأکید در معارف اسلامی، همواره توسط اکثر مردم و مسئولین جامعه اسلامی مورد غفلت واقع شده است.

مسئله ای که در قرآن و روایات و سخنان بزرگان دینی به آن بسیار تأکید شده و اهمیت آن در حدی است که در کلام امیرمؤمنان علی (ع) تمام کارهای خیر حتی جهاد در راه خدا در مقابل آن مانند قطره ای در برابر دریاست و در بیانات مقام معظم رهبری از آن به عنوان قوام حکومت اسلامی و بقای حاکمیت اخیار، یاد شده است.

در طول سال های گذشته کسانی بوده اند که در مواقع مختلف به احیای این واجب فراموش شده پرداخته و در این راه به فیض شهادت نایل آمدند تا تلنگری باشند به مردم و مسئولین غالباً غافل جامعه اسلامی. شهدایی که حالا با شهادت شهید محمد محمدی تعدادشان به ۱۹ نفر رسیده است. آمد.

شهید محمد محمدی از بسیجیان پایگاه مقاومت بسیج انصارالامام تهران بود که یکشنبه ۲۷ مهرماه در جریان درگیری با هفت نفر از اراذل و اوباش در منطقه تهرانپارس مورد ضرب و جرح با چاقو قرار گرفت و در روز ۲۹ مهرماه بر اثر شدت جراحات وارده و بعد از موافقت خانواده ایشان با اهدای اعضای این شهید، به درجه رفیع شهادت نائل آمد.

شهید محمدی اولین و احتمالاً آخرین شهید امر به معروف و نهی از منکر کشور نیست و همانطور که گفته شد پیش از ایشان ۱۸ تن در راه احیای این فرضیه الهی به شهادت رسیده اند. به نظر می رسد توجه به چند نکته در اینجا ضروری می باشد.

اول اینکه امر به معروف و نهی از منکر یک وظیفه همگانی است و همه مردم وظیفه دارند آنرا به مانند دیگر واجبات به جا بیاورند. چه بسا اگر این وظیفه توسط اکثر مردم انجام میشد ما شاهد از دست رفتن جوانان برومندی مثل شهید محمدی یا شهید خلیلی و... نبودیم. در کنار مردم قطعاً وظیفه مسئولین جامعه در احیای امر به معروف و برخورد با متخلفین و حمایت از آمران به معروف بسیار سنگین تر از بقیه است. در اینجا لازم است به ماده ۱۰ قانون "حمایت از آمران به معروف" اشاره کنیم: وزارت آموزش و پرورش، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان تبلیغات اسلامی، سازمان بسیج مستضعفین، شهرداری ها و سایر نهادها و دستگاه های فرهنگی مکلفند شرایط اقامه امر به معروف و نهی از منکر و بالا بردن سطح آگاهی های عمومی در این خصوص را از طریق آموزش و اطلاع رسانی فراهم کنند. به نظر میرسد مطرح شدن این موضوع به عنوان مطالبه جدی از مسئولین نهاد های گفته شده در قانون بیش از هر زمان دیگر نیاز است.

نکته دوم: مطالبه دیگری که در این زمان باید بیش از گذشته به آن پرداخته شود این است که لازم است برخورد جدی و سختی با کسانی که عاملان چنین اقدامات تلخی هستند صورت بگیرد. در ماده ۱۱ قانون حمایت از آمران به معروف و ناهیان از منکر، صراحتاً از قوه قضاییه خواسته شده است که به منظور تسریع در رسیدگی به جرائم موضوع این قانون شعب ویژه ای را اختصاص دهد. از قوه قضاییه انتظار می رود وظیفه قانونی خود را به درستی و به صورت عادلانه انجام دهد تا دیگر شاهد چنین اتفاقاتی نباشیم. مردم نیز وظیفه دارند با عاملان چنین اتفاقاتی برخورد کنند و درگیر فضا سازی های رسانه ای و روانی افرادی که قصد دارد مسئله قصاص جانیاتکاران را تحت تأثیر قرار بدهد نشوند.

امیرمحمد خبیری

دانشجوی کارشناسی علوم سیاسی

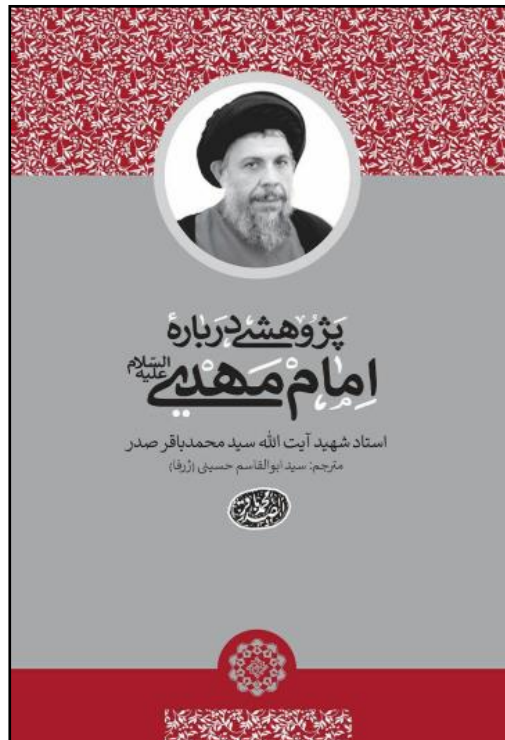
پژوهش در باره امام مهدی

نویسنده | استاد شهید آیت الله سید محمدباقر صدر

مترجم | حجت الاسلام والمسلمین سید ابوالقاسم حسینی ژرفا

انتشارات | دارالصدر (پژوهشگاه تخصصی شهید صدر)

نوبت چاپ | دوم | تعداد صفحات | ۹۶

استاد شهید آیت الله سید محمدباقر صدر در «پژوهش در باره امام مهدی» به بررسی شماری از پرسش‌هایی که ذهن علم‌گرا و مادی‌نگر انسان امروز ممکن است نسبت به مهدویت و باور به امام مهدی در اندیشه اسلامی داشته باشد، پاسخ می‌دهد. شهید صدر ابتدا این کتاب را به عنوان دیباچه‌ای بر کتاب «موسوعه الإمام المهدی» تألیف شاگردش، مرحوم آیت الله سید محمد صدر، به رشته تحریر در آورد و بعدها به صورت اثری مستقل و با نام «بحث حول المهدی» به چاپ رساند.

«موسوعه الإمام المهدی» اثری ارجمند درباره موضوعات گوناگون مرتبط با اندیشه مهدویت است که چهار جلد چاپ شده آن به ترتیب با عناوین تاریخ دوران غیبت صغری، تاریخ دوران غیبت کبری، تاریخ پس از ظهور و روز موعود در اندیشه دین و مادی، به بررسی جنبه‌های مختلف این اندیشه می‌پردازد.

شهید سید محمدباقر صدر در پاسداشت از این اثر گرانقدر و برای تکمیل جنبه تحلیلی و اقلای آن، مقدمه‌ای برای این کتاب می‌نویسد و در پایان با تأکید بر ویژگی جامعیت و عمق این اثر، آن را دایره المعارف بی‌نظیر در موضوع خود می‌نامد.

در این مقدمه شهید صدر ابتدا با توضیح کوتاه درباره اندیشه مهدویت و ریشه های آن در تاریخ، شماری از پرسش‌هایی که ممکن است درباره امام مهدی علیه السلام به ذهن برسد بر می‌شمارد و هر یک را در فصلی به میدان بررسی می‌کشد و پاسخ می‌دهد. این پرسش‌ها به ترتیب عبارتند از:

– چگونه این عمر بلند برای مهدی فراهم شده است؟

– چرا این همه پافشاری برای بلندی عمر مهدی؟

– آماده سازی راهبر منتظر چگونه به انجام رسیده است؟

– چگونه باور کنیم که مهدی وجود یافته است؟

– چرا هنوز این راهبر ظهور نکرده است؟

– آیا یک فرد می‌تواند این همه نقش ایفا کند؟

– روش تغییر در روز موعود چیست؟

مقدمه شهید صدر با چکیدگی و در عین حال عمق و دقت در جوانب گوناگون و با بهره‌گیری از زبان نو و ادبیات استدلال، به این پرسش‌ها، نه به شکل سنتی و با استفاده از ادله نقلی محض، بلکه به گونه‌ای هماهنگ با فضای علمی رایج در جهان معاصر و مبتنی بر روش تجربی پاسخ می‌دهد و بدین‌سان غبار برخاسته از جولان شبهات نورانی فرو می‌نشاند تا انسان محاصره شده در اندیشه‌ها و گرایش‌های مادی نیز بتواند راه یابد و درخشش این اندیشه را به پرده به تماشا بنشیند.

■ شما می‌توانید برای خرید نسخه مکتوب این کتاب به وبگاه mbsadr.ir/shop و برای دریافت نسخه الکترونیک آن به وبگاه taaghche.com مراجعه نمایید.

با شهادت پیشوای راستین حضرت امام حسن عسکری در هشتم ربیع الاول سال ۲۶۰ ه.ق. غیبت فرزند ایشان و آخرین حجت خداوند، حضرت امام حجت ابن الحسن العسکری آغاز شد؛ غیبتی که در قالب دو مرحله کوچک و بزرگ، تاکنون ادامه دارد و جان‌ها در اشتیاق ظهور آن حضرت می‌باشند. اما با وجود سپری شدن نزدیک به ۱۱۸۰ سال از این غیبت و تداوم امامت – به شکل غیر حضوری – جوامع شیعی چگونه تدبیر و اداره می‌گشتند؟

ولایت فقیه نظریه‌ای در فقه شیعه که طبق آن در زمان غیبت امام زمان، حکومت برعهده فقیه جامع‌الشرایط است. ریشه تاریخی این نظریه را به زمان پیامبر اکرم (ع) باز گردانده‌اند. «مقبوله^۱ عمر بن حنظله» از دلایل نقلی اثبات نظریه ولایت فقیه است. این مقبوله، حدیث معروفی از حضرت امام جعفر صادق است که در مباحث مهم فقه و اصول مانند تعارض ادله و ولایت فقیه مورد استفاده قرار گرفته است. طبق این حدیث، در منازعات تنها کسی را باید به عنوان حاکم (داور) انتخاب کرد که از اهل بیت حدیث نقل می‌کند و با احکام اسلامی آشنا است. این حدیث را محمد بن یعقوب کلینی، شیخ صدوق و شیخ طوسی در کتاب‌های چهارگانه، نقل کرده‌اند. امام خمینی^۸ با استناد به این روایت، اجرای حکم در جامعه را نیازمند قدرت و حکومت می‌داند. براساس نظر او، حکومت باید به دست فقیه باشد تا بتواند قضاوت کند و حکم را اجرا کند.

واژه مرجعیت نیز از نامه حضرت امام مهدی (ع) گرفته شده است. امام در پاسخ به این پرسش که در حوادث و پیشامدها به چه کسی مراجعه کنیم، راویان حدیث خویش را معرفی نموده و آنان را حجت خویش بر مردم توصیف می‌نماید. حضرت در این دستور فقه‌های شیعه را به عنوان مرجع و محل رجوع شیعه تعیین می‌کند. علاوه بر این که فقها از قبل نوعی مرجعیت و جانشینی در صدور فتوا و قضاوت از طرف امامان معصوم پیدا کرده بودند و غیبت امام نیز موجب شد که تمام مرجعیت دینی و قضایی به آنان منتقل شود. این حدیث را شیخ طوسی در کتاب «الغیبه» نقل نموده است.

ازجمله دلایل عقلی هم این است که حیات اجتماعی انسان و کمال فردی و معنوی او علاوه بر اینکه به قانونی الهی و مصون از خطا و نقصان نیاز دارد، نیازمند حاکمی عالم و عادل هم هست. بدون این دو رکن، حیات اجتماعی با هرج و مرج و فساد و تباهی مواجه می‌شود. این هدف در زمان پیامبران و امامان به وسیله خود آنان محقق می‌شود و در زمان غیبت به وسیله ولی فقیه تحقق می‌یابد.

فقیهان و صاحب نظران، پیرامون نحوه اختیارات و مشروعیت ولایت فقیه اختلاف نظر دارند؛ برخی از آنها ولایت فقیه را منصبی انتصابی می‌دانند و برخی دیگر از انتخابی بودن آن دفاع می‌کنند. برخی اختیارات را مطلق و برخی اختیارات را در محدوده قوانین مصوب و تعیین شده می‌دانند. اما همگی بر ضرورت تداوم راه پیشوایان راستین با ارشاد و راهبری افراد آگاه و مسلط به معارف و احکام دین مبین اسلام تأکید دارند؛ همانگونه که عقل سالم، در فقدان حضور ائمه معصومین، ضرورت وجود شبیه ترین افراد به ایشان را درک می‌کند.

محمد مهدی فراهانی

دانشجوی کارشناسی علوم سیاسی